

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ 2012

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κωνσταντῖνος Καβάφης

Μελαγχολία τοῦ Ἰάσωνος Κλεάνδρου
ποιητοῦ ἐν Κομμαγηνῇ· 595 μ.Χ.

Τό γήρασμα τοῦ σώματος καί τῆς μορφῆς μου
εἶναι πληγή ἀπό φρικτό μαχαῖρι.
Δέν ἔχω ἐγκαρτέρησι καμιά.
Εἰς σέ προστρέχω Τέχνη τῆς Ποιήσεως,
πού κάπως ξέρεις ἀπό φάρμακα·
νάρκης τοῦ ἄλγους δοκιμές, ἐν Φαντασίᾳ καί Λόγῳ.

Εἶναι πληγή ἀπό φρικτό μαχαῖρι. —
Τά φάρμακά σου φέρε Τέχνη τῆς Ποιήσεως,
πού κάμνουνε — για λίγο — νά μή νοιώθεται ἡ πληγή.
(1921)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- A1.** Τρία ἀπό τα βασικά γνωρίσματα τῆς ποίησης τοῦ Κ. Καβάφη εἶναι ἡ πεζολογία, ἡ ιδιότυπη γλώσσα καί ἡ χρήση συμβόλων. Για το κάθε ένα ἀπό τα παραπάνω γνωρίσματα να γράψετε ένα ἀντίστοιχο παράδειγμα ἀπό το ποίημα που σας δόθηκε. **Μονάδες 15**
- B1.** Στο ποίημα, σύμφωνα με τον Στέφανο Διαλησμά, «έχουμε ένα δυσανάλογα μεγάλο τίτλο (με προσεκτικά τοποθετημένη στίξη, ὥστε να προβάλλει τα μέρη ἀπό τα οποία ἀπαρτίζεται) που υποστηρίζει καί συμπληρώνει ποικιλοτρόπως το ποίημα». Να τεκμηριώσετε τὴν παραπάνω ἀποψη αιτιολογώντας τὴ συγκεκριμένη ἐπιλογή τοῦ τίτλου ἀπό τον ποιητή. **Μονάδες 20**
- B2.** Να ἐπισημάνετε στο ποίημα τέσσερα διαφορετικά ἐκφραστικά μέσα (μονάδες 8) καί να ἐρμηνεύσετε τὴ λειτουργία τους (μονάδες 12). **Μονάδες 20**

Γ1. Να σχολιάσετε τους παρακάτω στίχους σε ένα κείμενο 100-120 λέξεων:

**Εἰς σέ προστρέχω Τέχνη τῆς Ποιήσεως,
πού κάπως ξέρεις ἀπό φάρμακα·
νάρκης τοῦ ἄλγους δοκιμές, ἐν Φαντασία καί Λόγω.**

Μονάδες 25

Δ1. Να συγκρίνετε ως προς το περιεχόμενο το ποίημα του Κ. Καβάφη *Μελαγχολία τοῦ Ἰάσωνος Κλεάνδρου ποιητοῦ ἐν Κομμαγηνῇ· 595 μ.Χ.* με το παρακάτω ποίημα του Τ. Λειβαδίτη *Αυτοβιογραφία*, εντοπίζοντας (μονάδες 5) και σχολιάζοντας (μονάδες 15) τρεις ομοιότητες και δύο διαφορές μεταξύ των δύο ποιημάτων.

Μονάδες 20

Τάσος Λειβαδίτης

Αυτοβιογραφία

Ἄνθρωποι πού δὲ γνώρισα ποτὲ μοῦ δώσαν τὸ αἷμα μου καὶ
τ' ὄνομά μου,
στὴν ἡλικία μου χιονίζει, χιονίζει ἀδιάκοπα
μιὰ κίνηση πάντα σὰ νᾶθελα νὰ προφυλαχτῶ ἀπὸνα
χτύπημα
δίψασα γιὰ ὅλη τὴ ζωὴ, κι ὅμως τὴν ἄφησα
γιὰ ν' ἀρπαχτῶ ἀπ' τὰ πελώρια ἀγκάθια τῆς αἰωνότητας,
ἢ σάρκα μου ἕνας ἐπίδεσμος γύρω ἀπ' τὸ αὐριανό μου
τίποτα
κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ μὲ βοηθήσει στὸν πόνο μου
ἐκτὸς ἀπ' τὸν ἴδιο μου τὸν πόνο — εἶμαι ἐδῶ, ἀνάμεσά σας,
κι ὀλομόναχος,
κ' ἡ ποίηση σὰ μιὰ μεγάλη ἀλήθεια, πού τὴν ἀνακαλύπτεις
ἕστερ' ἀπὸ χρόνια,
ὅταν δὲν μπορεῖ νὰ σοῦ χρησιμέψει πιά σὲ τίποτα.

Ἐπάγγελμά μου: τὸ ἀκατόρθωτο.

Τάσος Λειβαδίτης, *Ποίηση*, τ. 1, Αθήνα, Εκδόσεις Κέδρος, 2003, σ. 429.